

SKUPINA ZA MOKRIŠČA

Mentor: Željko Šalamun

Udeleženci: Anja Hren, Aleksander Kozina, Nika Mori, Jure Novak

UVOD

Naloge naše skupine so bile:

1. Popis ptic na vodnih akumulacijah v Krajinskem parku Goričko s poudarkom na Ledavskem jezeru
2. Popis ptic s kartirno metodo na mokrotnih travnikih severno od Ledavskega jezera
3. Nočni popis podhujke
4. Spoznavanje drugih ptic Krajinskega parka Goričko

Pri vsaki dejavnosti smo skušali ugotoviti stanje življenskega prostora, njegovo ogroženost in podati okvirne smernice za prihodnost.

METODE DELA

K1: Popis ptic na vodnih akumulacijah Krajinskega parka Goričko

Vodne ptice smo popisali na vseh večjih vodnih površinah: Ledavsko jezero, Hodoško jezero, Bukovniško jezero (podatke je prispevala skupina za belo štokljo), Križevsko jezero in gramoznica Kobilje. Večjo pozornost smo namenili Ledavskemu jezeru, druge lokacije smo obiskali le enkrat. Za vsako lokacijo smo naredili tabelo ptičjih vrst, ki lahko služi tudi kot osnova za dopolnjevanje starejših in novih podatkov. Priložnostno smo popisovali tudi druge vrste ptic, se seznanjali z njihovim petjem in oglašanjem.

K1a: Popis vodnih ptic na Ledavskem jezeru:

Jezero smo obiskali štirikrat, tako da smo skušali zajeti čas od sončnega vzhoda do teme. Ponoči nismo opravljali popisa. Ob prvem obisku smo jezero razdelili na pet popisnih območij (con), glede na enotnost življenskega prostora in aktivnosti na jezeru. Določili smo tudi najprimernejša mesta za popisovanje. Ptice smo popisovali za vsako cono posebej, pri tem smo uporabljali spektiv in daljnogled, nekatere vrste pa smo odkrili tudi s pomočjo prepoznavanja teritorialnega petja.

K2: Popis s kartirno metodo na mokrotnih travnikih

Namen kartirnega popisa je določevanje posameznih teritorijev vrstam ptic in določitev števila gnezdečih parov na popisni površini. Metoda je primerna za vrste, ki kakorkoli kažejo teritorialne znake (petje, let...) svatovanja in gnezdenja. Skozi gnezdilno sezono je potrebno vsaj šest popisov. Za vsako vrsto se posebej na karto vriše število in njihovo aktivnost (svatovsko petje, oglašanje, preganjanje, parjenje, najdeno aktivno gnezdo, hranjenje mladičev...). Ko podatke vseh popisov združimo dobimo število teritorijev za posamezno vrsto.

Mokrotne travnike smo popisali zjutraj, ko so ptice najbolj aktivne. Popisno pot smo izbrali sami, da smo čimbolj obhodili celotno površino. Popisovali smo s počasno hojo, pogostim ustavljanjem ter ugotavljanjem ptic. Pomagali smo si z daljnogledom in ugotovili, da je za to metodo potrebno dobro prepoznavanje ptic po petju in oglašanju. Kar smo popoldne s pomočjo posnetkov s CD-jev tudi potrenirali.

K3: Nočni popis podhujke

Skušali smo ugotoviti ali podhujka na Goričkem še gnezdi. Za gnezdenje rabi tople, precej svetle borove gozdove z dosti podrasti. Določili smo območja, ki so najbolj primerna za popis podhujke.

Ob večernem mraku smo se odpravili na popis, kjer smo se poslužili metode izzivanja z predvajanjem posnetka teritorialnega petje podhujke. Popis smo opravili z avtom, tako da smo se vsakih 500 m ustavili, 2 min poslušali morebitne spontane pojoče osebke, nato 2 min predvajali posnetek, 2 min poslušali in še enkrat 2 min predvajali posnetek. Popisali smo 5 točk na območju Križarke in 5 točk na območju Dolenskega potoka.

REZULTATI IN DISKUSIJA

Skupno smo v času tabora zabeležili 84 vrst ptic. Aleksander Kozina in Jure Novak sta ustvarila tudi zajeten fotografski material.

K1: Popis ptic na vodnih akumulacijah Krajinskega parka Goričko

Skupaj smo na vodnih akumulacijah popisali 18 vrst ptic, ki so strogo vezane na vodno površino oz. zaraščene bregove. Najzanimivejše vrste ptic na Ledavskem jezeru so bile čapljica, črna štorčja ter veliko število čopastih ponirkov. Gnezdenje kvakača, kljub vse pogostejšim podatkom, na žalost nismo potrdili. Zelo nas je presenetilo veliko število kavk, ki prenočujejo v gozdičku ob jezeru. S pomočjo fotografskih posnetkov smo prešteli okoli 800 osebkov. Pred temo so v velikih jatah priletele po dolini Ledave navzdol, ob jutranjem svitu pa obratno.

Glede na razporejenost, številčnost in ogroženost vodnih ptic smo skušali na karto vrisati ti. mirna območja (cone). Ta območja so pomembna v času gnezditve, preleta in prezimovanja in lahko služijo kot neka osnova pri morebitnem načrtovanju aktivnosti na jezeru (ribolov, čolnarjenje, deskanje...). Nekatere predele bi morali zaščititi skozi vse leto. Za podrobnejšo conacijo bi bili potrebni popisi skozi vso leto. Zaradi nepreglednosti zaraščenih bregov bi za popis rabili kanu oz. čoln.

Za nadaljevanje predlagamo dopolnitev vseh znanih podatkov v tabele po vodnih površinah, na Ledavskem jezeru, kot daleč najpomembnejši vodni površini na Goričkem, pa izvajanje rednega dekadnega popisa vodnih ptic skozi vse leto.

K2: Popis s kartirno metodo na mokrotnih travnikih

Najzanimivejše vrste so bile bičja trstnica, rjava penica in trstni cvrčalec (ponavadi gnezdi v trstiču). Najpogostejša je bila črnoglavka. Popisali smo 39 vrst ptic

Ugotovili smo tudi, da se travniki na eni strani zaraščajo z grmovjem, na drugi pa v njih čedalje bolj segajo njivske površine. Za ohranitev redkih vrst mokrotnih travnikov bi bilo potrebno oboje preprečiti.

K3: Nočni popis podhujke

Podhujke nismo slišali nobene, zabeležili pa smo 3 lesne sove in hribskega škrjanca. Na območju Goriškega morebiti gnezdi še kakšen par, ker pa so nekdanji presvetljeni borovi gozdovi (zaraščanje, steljarjenje) vse bolj zaprti (krošnje sklenjene), dolgoročno ni pričakovati ohranitev te vrste.

K4: Spoznavanje drugih vrst Krajinskega parka Goričko

Spoznali smo še kar nekaj zanimivih vrst na tem območju. Bili smo presenečeni nad kar velikim številom sršenarjev, skušali smo ugotoviti ali je velika uharica uspešno gnezdila, mladičev pa nismo slišali. Z metodo predvajanja posnetka smo priklicali velikega skovika. Videli smo tudi vse redkejšo smrdokavro. Za zeleno žolno pa ugotovili, da je še kar pogosta.